

Leren zichtbaar maken

Het boek 'Leren zichtbaar maken' van de Nieuw-Zeelandse professor John Hattie wordt in de onderwijskunde baanbrekend genoemd. Er is in de onderwijskunde een klassieke kloof tussen wetenschap en praktijk en met dit boek heeft Hattie die kloof overbrugd. Wat hij gedaan heeft is dit: duizenden wetenschappelijke onderzoeken vereenvoudigd tot een cijfer waarmee de mate van invloed kan worden uitgedrukt. De mate van effect of mate van invloed geeft aan in hoeverre de onderzochte onderwijskundige handeling impact heeft op de leerling. Dat is uiteindelijk wat je wilt weten. Vervolgens zijn al deze onderzoeken gerangschikt op 'mate van effect' van hoog naar laag. Het resultaat is een lijst met onderwijskundige aanpakken waarvan duidelijk is of ze 'ertoe doen' en in welke mate. Zaken met een groot effect zijn bijvoorbeeld 'Jezelf op voorhand een cijfer geven' en 'geloofwaardigheid van de leraar'. Ook het geven van feedback en het aanleren van denkstrategieën scoren hoog. Aanpakken met een laag effect, zijn bijvoorbeeld 'zittenblijven' en het aanleren van een tweede taal door zogenaamde 'onderdampeling'. Hattie heeft de conclusies van zijn onderzoek samengevat in een check-

list om leren zichtbaar te maken (te downloaden op www.bazalt.nl/lerenzichtbaar maken). Dit geeft feitelijk een overzicht van de onderwijskundige principes die ertoe doen. Hattie bedoelt met 'Leren zichtbaar maken', (1) dat het resultaat van het lesgeven zichtbaar voor de leerlingen moet zijn en (2) dat het leren van de leerlingen ook zichtbaar voor de leerkracht moet zijn. Daarbij is er tevens aandacht voor wat het meeste of minste effect voor de leerlingresultaten heeft. Bij Hattie gaat het dus duidelijk om het behalen van resultaten. Leren zichtbaar maken is vakliteratuur voor studenten en leraren die een goed onderbouwd antwoord willen hebben op de vraag hoe we de prestaties op school kunnen verbeteren. Het boek van Hattie gaat dus vooral in op de vraag hoe we kennis verwerven. Dat er ook andere aspecten aan onderwijs zitten, zoals het meer vormende element, blijft in dit boek nagenoeg buiten beschouwing.

N.a.v. Leren zichtbaar maken, Nederlandse vertaling van Visible Learning for Teachers, John Hattie, 2013, Uitgeverij Bazalt, ISBN 978 94 6118 204 3, € 56,-

